

РОЗВИТОК ПОЛЬСЬКОЇ КУЛЬТУРИ ЗА ПРАВЛІННЯ КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВИ 1918 р.

Питання розвитку культури, звичаїв та традицій національних меншин було і залишається актуальним питанням в державотворчому процесі будь-якої демократичної й цивілізованої країни. Не став винятком і період правління П. Скоропадського та його уряду. Це можна простежити на здобутках польської національної меншини, яка проживала на території Української Держави 1918 у р.

Після приходу до влади П. Скоропадського 29 квітня 1918 р. активно починається процес утворення уряду та його міністерств, які мали повноцінно забезпечити діяльність найважливіших галузей держави.

Окрім розвитку власної освіти, міністерство народної освіти займалося й питаннями культури національних меншин. Зокрема, на території Української Держави представники національних меншин мали право організовувати свої курси. Спеціально для цього на черговому засіданні уряду була заслухана доповідь міністра народної освіти про відкриття кредиту на організацію курсів для вчителів. Доповідь була ухвалена Кабінетом Міністрів, і з цією метою було асигновано 112.050 крб. для розвитку польських шкіл [1, арк. 10].

Також з 1 липня 1918 р. в заснованому Кам'янець-Подільському державному університеті було відкрито богословський факультет і національні кафедри – польської та єврейської літератури й історії на історико-філологічному факультеті [5, с. 227, 251].

Варто відзначити й про те, що в Українській Державі проводилися дослідження польської історії. Про це, зокрема, свідчать дані, які представлені у завданнях Київського археологічного інституту, який став важливим осередком у дослідженні археологічних знахідок на території Української Держави 1918 р. Серед своїх основних завдань зазначений інститут відзначав: “наукове розроблення археології, археографії і історії України та Росії з допоміжними науками та підготовкою спеціалістів для отримання посад в архіві, музеї і державних, громадських та приватних бібліотеках. Інститут переводиться до департаменту Вищої школи. А від 5 червня на кафедрах працюють В. Кордт на бібліотекознавство, С. Маслов – російської палеографії, В. Клименко – західно-російської історії. А. Стороженко – генеалогії, С. Біляковський – латино-польської палеографії” [2, арк. 12-13 зв.].

Значну роль Рада Міністрів П. Скоропадського відводила і питанню покращення умов освіти національних меншин та відкриттю низки навчальних польських та єврейських закладів.

Не меншої уваги приділялося і питанню розвитку театрального мистецтва. На той час вже повноцінно діяв польський театр в м. Харкові. Про це свідчать дані голови театрального відділу Л. Старицької-Черняхівської. У документах архіву залишилося її клопотання до головного керівника мистецтв та національної культури про діяльність д. Суходольського щодо “заорендування ним театру Д-ки Ільєнко в м. Харкові зі свого боку підтримує прохання Суходольського і просить головноуправляючого вжити всіх заходів допомогти Суходольському, при цьому театральний відділ зауважує, що в іншому разі м. Харків маючи різні російські, польські і єврейські театри, позбудеться театру українського” [3, арк. 9].

Уряд П. Скоропадського не залишив поза увагою питання про грошову допомогу звільненим державним службовцям, які працювали в міністерствах національних меншин, зокрема і польського, з часів Центральної Ради.

На одному із засідань Кабінету Міністрів Української Держави зазначалося, що “Чинність закону 9 січня 1918 р. про національно-персональну автономію припинити, наперед до розгляду цього закону майбутнім Державним Сеймом. Існуючі міністерства по справам великоруським, польським та єврейським скасувати, залишивши службовців поза штатом. Справи національних міністерств по справах культурно-освітніх передати до Міністерства Народної Освіти, інші – до Міністерства Внутрішніх справ... Видати тим службовцям національних міністерств, які залишились поза штатом, допомогу в розмірі 2 місячного утримання. Видача допомоги накладається на Державну Канцелярію” [4, арк. 103].

Загалом необхідно відмітити, що питання розвитку всіх національних меншин, які проживали на території Української Держави 1918 р., було важливим у державотворчому процесі уряду П. Скоропадського. Рада Міністрів намагалася збудувати демократичну та правову державу, яка б гідно могла бути представлена на тогочасній міжнародній арені.

Література:

1. Центральний державний архів вищих органів влади та управління України (далі ЦДАВО). – Ф. 1064. – Оп. 1. – Спр. 24а. – 10 арк.
2. ЦДАВО. – Ф. 1064. – Оп. 1. – Спр. 51. – 12-13 зв. арк.
3. ЦДАВО. – Ф. 2457. – Оп. 1. – Спр. 61. – 9 арк.
4. ЦДАВО. – Ф. 1064. – Оп. 1. – Спр. 21.- 103 арк.

5. Україна: Хроніка XX століття. Довідкове видання. Рік 1918. / [авт. кол. О.Андрощук, О.Бажан, Г.Басара, Н.Барановська, О.Бойко та ін.] – К. : [Б.в.], 2005. – 402 с.